

Peach latent mosaic viroid - PLMVd

Povzročitelj in razširjenost

Peach latent mosaic viroid spada v družino *Avsunviroidae*, rod *Pelamoviroid*.

Viroid se pojavlja v Evropi, Aziji, Afriki ter S in J Ameriki oziroma na vseh območjih pridelovanja breskev.

Organizem je uvrščen na seznam nadzorovanih nekarantenskih škodljivih organizmov (NNŠO; Izvedbena uredba Komisije EU 2019/2072, priloga IV), za katere veljajo posebne fitosanitarne zahteve (ničelna toleranca). Predpisani ukrepi za doseganje določene tolerance so na spletni strani UVHVVR, na storitvi "Prijava na preverjanje znanja s področja zdravja rastlin« (<https://www.gov.si/zbirke/storitve/prijava-na-preverjanje-znanja-s-podrocja-zdravja-rastlin/>).

Preglednica: Seznam NNŠO in zadevnih gostiteljskih rastlin

Nadzorovani nekarantenski škodljivi organizem - NNŠO	Rastline za saditev	Skupina rastlin	Botanično ime (rod ali vrsta/-e)
Peach latent mosaic viroid	Rastline za saditev	Razmnoževalni material in sadike sadnih rastlin	<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch

Gostiteljske rastline

PLMVd naravno okužuje breskve, nektarine in marelice. Pri vegetativnem razmnoževanju lahko viroid okuži tudi križance (mandelj X breskev, sliva X breskev). Z molekularnimi analizami so kasneje ugotovili prisotnost viroida tudi v Japonski slivi, sladki češnji, mandlju, Japonski marelici (mume), hruški in divji hruški.

Bolezenska znamenja

Prva bolezenska znamenja se na listih lahko pokažejo tudi dve leti po okužbi z viroidom PLMVd. Od tu tudi izhaja poimenovanje viroida, Peach latent (latentni, skrit) mosaic viroid.

Prvi znaki okužbe se lahko kažejo kot zapoznelo brstenje, cvetenje in zorenje. Znaki so tudi, nenavadno oblikovani, razpokani («po šivu») in razbarvani plodovi.

Nekateri različki (izolati) viroida povzročajo mozaične, rumeno mozaične in albino vzorce, ki prekrivajo večino površine listov.

Slika 1: Tipični simptomi okužbe z PLMVd na plodovih breskve – razpokanje »po šivu« (foto: R.Flores, Instituto de Agroquimica Tecnologia de Alimentos, Bugwood.org)

Slika 2: Simptomi okužbe z viroidom PLMVd na listih breskev (foto: R.Flores, Instituto de Agroquimica Tecnologia de Alimentos, Bugwood.org)

Način prenosa

PLMVd se z lahkoto prenaša z okuženim razmnoževalnim materialom pri vegetativnem razmnoževanju. Prav zaradi tega je viroid razširjen po celem svetu na kultivarjih breskev in nektarin. PLMVd se ne prenaša s semenom in zelo redko le z določenimi žuželkami (*Myzus persicae*)

Varstvo

- Uporaba rastlinskega materiala , ki ni okužen z viroidom PLMVd.
- Redno razkuževanje orodja, ki ga uporabljamo pri obrezovanju dreves (npr. z 2% varekino ali drugim razkuževalnim sredstvom).
- PLMVd se lahko odstrani z in vitro mikropropagacijo in termoterapijo iz rastline, ki je okužena (37°C, 35-45dni).

Besedilo: Barbara Grubar

Datum nastanka: September, 2021

Viri:

Hadidi A., Barba M., Candresse T., Jelkmann W. 2011. Virus and Virus-Like Diseases of Pome and stone Fruits; poglavje 40, str 219-222.

Hadidi A., Barba M., Candresse T., Jelkmann W. 2011. Virus and Virus-Like Diseases of Pome and stone Fruits; poglavje 41, str 225-227.